

kozaški oddelki, katerih naskoke smo vselej odbili in jim prizadeli velike zgube. Skupaj z več drugimi divizijami smo prišli na pomoč avstrijskim četam pri Zamošču, ki so se junaško bile proti mnogo močnejšemu sovražniku. Seveda je bil marš na peščenih tleh silno težaven ter sta mogla zlasti artiljerija in tren le počasi naprej. Že oddaleč smo slišali težko gromenje topov, v daljavi smo videli oblake dima, zvečer pa nam je zažarelo nasproti neizmerno ognjeno morje. Rusi so namreč zažgali gozdove, da bi preprečili naše napredovanje pri Zamošču. Mi smo vkljub temu hiteli dalje in kmalu smo bili blizu Zamošča. Drugo jutro smo, ko smo se združili z ondi bojujočim se četami, posegli v bojni metez in s skupnimi močmi Ruse potolkli. Vendar se je velikemu delu sovražnikov posrečilo izmuzniti se iz našega objema in se vreči na naš tren. V tem trenutku je prišla na pomoč naša konjenica in pregnala sovražnika, ki se je v begu umaknil. Tu sem bil ranjen in prenešeni v lazaret, ki so ga večkrat ogrožali kozaki.

Obmejni boji proti Črnogorcem.

„Südslawische Korrespondenz“ poroča: V večdnevni hudih bojih proti Črnogorcem, v katerih so pokazali naši oficirji in vojniki največjo bravuro in hrabrost, in ki so končali z našim polnim uspehom udeleženi so bili tretja pogorska brigada pod komando generalmajorja Heinrich von Pongratz ter vojaštvo trdnjav Trebinje in Bileč, zadnjo pod komando obersta Bertolas. Večji oddelek pod komando majorja pl. Balogh 4. bataljona infanterijskega regimenta št. 37 imel je priložnost, da se je izredno odlikoval v bojih zoper pogumnega sovražnika in pod jako težavnimi razmerami.

Tretja pogorska brigada imela je najprve nalogo, zapoditi sovražnika iz gričev pri Bileku; s tem bi se končalo vedno streljanje Črnogorcem zoper utrdbе Bileka. Brigada nastopala je jako hrabro; šturmlala je griče, pri čemer jo je podpirala infanterija, ki je prihajala iz Bileka in Trebinja. Griča Mali Vardar in Kovčeg sta se zavzela in se je tam sovražnika prepodilo. Drugi dan zavzeli so naši vojniki važni grič Kol. Potem je pretekel en dan z manjšimi boji. Končno se je dalo povelje, napasti Črnogorce, ki so z artiljerijo stali ob gori Bratagos.

Boj je pričela pogorska baterija 4, bataljona inf. regimenta št. 37. Sovražniki so hudo nazaj streljali. Imenovani bataljon 37. regimenta (večinoma Ogri) je napravil z izredno hrabrostjo pod komando v prvi vrsti se borečih hauptmannov Przbil in Baczel šturm proti Črnogorcem. V največjem ognju spoznal je kadet Krištof ugodno priliko; napravil je z enim cugom krásni napad na sovražnikovo artiljerijo. Črnogorci so začeli na ta oddelek grozovito streljati; ali nakrat so pričeli bežati. Naši so zavzeli sovražnikove kanone, med njimi največjo črnogorsko kanono, imenovano „dolgi Tom“ ter mnogo streliva.

Od teh bojev sem vlada na črnogorski meji mir. Črnogorci šli so po svojem popolnem miru v notranje svoje dežele.

Srbske laži.

K. B. Dunaj, 16. septembra. Uradno se razglša: Srbija poskuša, razširjati v inozemstvu poročila o porazih avstro-ogrškega vojaštva. Temu nasprotno opozarjamo le na uradne tiskovne komunikacije. Mismo Drino prekorajčili in vse poskuse sovražnika, protiv Srem (Sirmijo) in v Banat, popolnoma ter uspešno zavrnili. Namestnik šefa generalštaba: pl. Höfer, generalmajor.

Boji pri Semlinu.

Iz Zagreba prinaša „Grazar Volksblatt“ dopis svojega dopisnika — očitavca o bojih pri Belgradu — ki poroča sledeče: Naše bombardiranje iz Zemuna je bilo silno. Težki obrežni topovi, ki se nahajajo na botoniranih tleh in so tako skriti, da jih sovražnik ne more opaziti, so neprestano streljali na Belgrad, kjer se je vnelo skladišče bencina in pokrivalo s svojim dimom mesto. Monitorji so se izborno obnesli.

V mesto Zemun so od časa do časa padali šrapneli, ki pa niso povzročili velike škode. Ljudje so prvotno govorili, da imamo 1300 ranjencev, a pokazalo se je pa, da jih imamo samo 300, in to zaradi tega, ker smo zasedli otok Ciganija, ki leži ob izlivu Save v Donavo. Ta otok, ki je gosto zaraščen, so že ponoči zasedli četaši in obesili na vrbe toliko bomb, da je neki ranjeni častnik rekel, da ni nobeno božično drevo tako bogato obloženo z darovi. Prepričali smo se, da otok ni podminiran, zato smo odposlali takoj prednje straže na rekognosciranje. Skoro nam je bilo naznanjeno, da se je sovražnik utaboril na zunanji, proti Belgradu utrjeni strani otoka. Sovražnik je streljal na nas s topovi iz Belgrada, med tem ko so četaši streljali med vejave. Nastalo je peklenko prasketanje, ker so pričele, zadete od krogel eksplodirati bombe. To nam je napravilo nekaj škode. Končno smo otok popolnoma zasedli in posadko deloma pobili, deloma zajeli. Ker so Srbi neprestano streljali na Zemun, zato je vojaško poveljstvo svetovalo, naj gremo iz mesta. Civilno prebivalstvo se je odpeljalo z železnico proti Slankamenu ali pa v Vukovar. Iz železnice smo opazili v mraku iz Dobanovcev dva boja; enega na desni v Surčinu, drugega na levi pri Pančovi.

Veliki, še neodločeni boji na Francoskem bojišču. — Zavrnjen poskus prodreti nemško fronto. — Uničenje prve ruske armade na vzhodnem Pruskem.

Berolin, 14. septembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča iz velikega glavnega taborišča od velikega generalnega štaba: Na zahodu so se vršili na desnem krilu armade težki, do sedaj še neodločeni boji. Poskus Francozov, prodreti našo fronto, je bil zmagovito zavrnjen. Sicer ni padla nikjer odločitev. Na vzhodnem Pruskem napreduje uničenje prve ruske armade Hindenburg je z močno vojsko že prekorajčil rusko mejo. Gubernija Savalki je pod nemško upravo.

Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Veliki generalni štab poroča iz velikega glavnega taborišča: General Hindenburg je brzojavil Nj. Velikanstvu; Ruska armada iz Vilne, — II., III., IV., in XX. armadni zbor, 3. in 4. rezervna divizija in 5. kavalerijskih divizij, — je bila v bitki pri Mazurskih jezerih in v nato sledečem zasledovanju popolnoma poražena. Rezervna armada iz Grodna, — XXII. armadni

zbor, ostanki VI. armadnega zbora in deli III. sibirskega armadnega zbora, — je v posebni bitki pri Lyku težko trpela. Sovražnik je imel mnogo izgub na mrtvih in ranjenih. Število vjetnikov se veča. Vojni plen je izredno velik pri dolžini fronte nad 100 km in v velikanskem uspehu napredovanja deloma 150 km v štirih dneh. Pri bojih na tej dolgi fronti in pri taki globini še ne morem poročati o popolnem obsegu zmage. Nekatere skupine naše armade so imele prav hude boje, izgube so pa vendar majhne. Armada je bila na meji zmagovita napram trdovratno se borečemu sovražniku, ki pa je moral končno bežati. Armada je ponosna na to, da se je bojeval eden izmed cesarskih princev v njenih vrstah in da je v njeni sredi krvavel. — Podpisan Hindenburg.

Kakor javlja „Berliner Tagblatt“ se je nemško desno krilo umaknilo čez reko Petit Morin in Marne. Napad nemških čet na Francoze ob reki Quercy je ostal valed francoske premoči brezuspešen. V centru fronte Montmirail-Sompuis se bitka z menjajočim uspehom nadaljuje. V smeri proti Reimsu pritiskajo silne francoske čete. Boji še trajajo.

Velik pomen padca trdnjave Maubeuge.

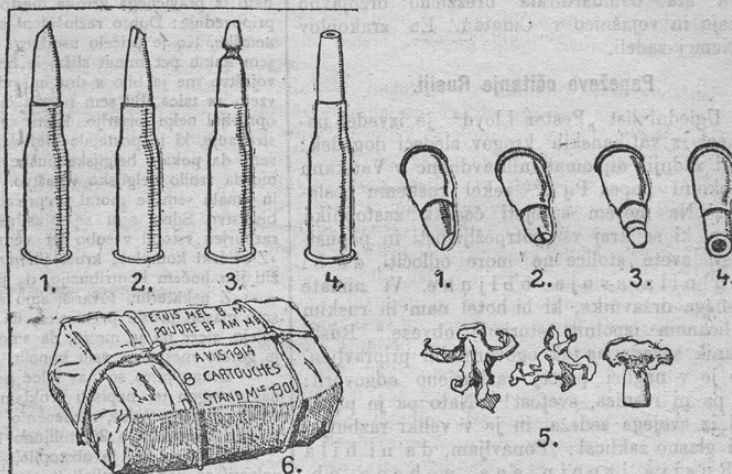
Berolin, 14. septembra. (Kor. ur.) Dopisnik lista „Berliner Tagblatt“ poroča ob padcu omenjene trdnjave iz nemškega vojnega kvartirja: Prvič v zgodovini se je posrečilo zavzeti najbolj moderno trdnjavo s svojimi forti, daleč segajočimi, na katero je sovražnik stavil veliko upanja. Trdnjavo so branili varnostni jarki, forti, podzemne utrdbе, žice, baterije v podzemskih prostorih, težka poljska artiljerija, ki se je lahko premikala in vrh tega na severozahodu še vlak z okopi. Treba je bilo podreti šest močnih fortov in med njimi trdne, zidane obrambne naprave. Vse to delo so napravili oblegovalni težki topovi 42 cm kalibra. Samo Verdun in Antwerpen sta še tako utrjena. Tudi tukaj bo ves odpor zaman.

Ruske obljube Bolgarski.

Sofija, 12. septem. (Kor. ur.) „Dnevnik“ poroča, da je ruska vlada obljubila bolgarski vladi za slučaj, če vojaško podpira Srbijo proti Avstro-Ogrski, kot kompenzacijo mesto Stip s 300 kvadratnimi kilometri okolice. Srbija je dala poprej Rusiji popolnoma prosto roko, koliko ozemlja da ponudi Bolgarski. „Dnevnik“ izjavlja, da so merodajni bolgarski krogi popolnoma indiferentni napram aventure. List do-

Dum-dum-strelivo.

Naši sovražniki poslužujejo se v boju tudi prepovedanega orožja. Da je vsled tega razburjenost velikanska, je samo ob sebi umevno. Uradne preiskave so dognale, da se pri sovražnikih sistematično izdeluje prepovedane dum-dum-kroglice, ki razmesarijo človeško truplo popolnoma. Francozi in Angleži so že pred vojno take dum-dum-kroglice mašinelnim potom v veliki meri izdelovali in svojemu vojaštvu oddajali. Ta grozna iznajdba nastala je najprve v angleških kolonialnih vojnah. Prerezalo se je namreč male kroglice in doseglo s tem grozovit vpliv. Navadna kroglica, ki ima jedro iz svinca, mantelj pa iz jekla, prebije enostavno človeško truplo. Ako pa se na enem mestu, zlasti na špici, jekleni mantelj odpravi, potem ne prebije kroglica več gladko trupla; svinec stopi iz nje in napravi grozovite razmesarjene rane. Še hušji je učinek, ako se napravi špico še votlo. S tem se doseže eksplozivni učinek. Naša podoba kaže razne vrste dum-dum-krogel in kako izgledajo, kadar so padle. Ako bi naši so-

1. Einfache abgeplattete Spitze. 2. Abgeplattete Spitze mit Aushöhlung. 3. Tiefe Einkerbungen im Stahlmantel. 4. Abgeplattete Spitze mit Aushöhlung. 5. Geschosse nach dem Aufschlagen. 6. Verpackung der Geschosse.

vražniki nadaljevali tako prepovedano orožje rabiti, potem bode tudi naše in nemško vojaštvo prisiljeno to storiti. Z divjaki se ravno ne more človeško postopati. — Naša slika kaže na levi strani 1. enostavno odrezano špico, 2. odrezano in večkrat prerezano špico, 3. globoke vreze v jekleni mantelj, 4. pa odrezano špico, ki so jo napravili votlo. Na desni strani vidimo pod istimi številkami iste kroglice, kadar so že svoj cilj dosegle. Slika 6 nam kaže tako orožje v zavoju.